

Statsråden

SIVA - Selskapet for industrivekst SF
Postboks 1253, Pirsenteret

7462 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
06/3052-1 JEA

Dato
16.02.07

**Statsbudsjett 2007 - Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling:
Programmer og satsinger i regi av SIVA - oppdragsbrev (ref.nr. 07 200 002)**

1. Innledning

Departementet viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) og til orienteringsbrev datert 6. oktober 2006.

I dette oppdragsbrevet gis rammene til SIVA over kap. 552, post 72 for budsjettåret 2007, på grunnlag av Stortingets endelige budsjettvedtak. Brevet inneholder også presiseringer i forhold til de dokumentene som er nevnt over.

Tabell 1: Følgende midler stilles til disposisjon for SIVA i 2007:

Kap.	Post	Betegnelse	Beløp (i 1 000 kr)
552	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	66 500

Samlet bevilgning på kap. 552, post 72 er 372,6 mill. kr. Oversikt over fordeling av posten gis i vedlegg 1. Bevilgningen som er stilt til rådighet skal disponeres i samsvar med Reglementet for økonomistyring i staten med tilhørende bestemmelser.

2. Frister i 2007

- Frist for årsrapport 2006 er 16. april 2007
- Frist for budsjettforslag for 2008 er 28. april 2007
- Frist for halvårsrapport 2007 er 15. august 2007
- Frist for ideer til store nye satsinger 2009 er 15. oktober 2007

3. Overordnede distrikts- og regionalpolitiske mål og strategier

Statsbudsjettet tar bl.a. utgangspunkt i distrikts- og regionalmeldingen som ble lagt fram våren 2006, St.meld. nr. 21 (2005-2006) *Hjarte for heile landet. Om distrikts- og regionalpolitikken*. Regjeringen vil legge til rette for at alle skal ha frihet til å bosette seg der de ønsker, og å utløse verdiskapingspotensialet i alle deler av landet. For å nå disse målene er det viktig å fremme utvikling av arbeidsplasser, gode tjenestetilbud og attraktive steder i alle deler av landet. Statlig innsats på mange politikkområder er viktig for å nå målene i distrikts- og regionalpolitikken. Den sterke økningen i frie inntekter til kommunene i de to siste budsjettene, satsingen på samferdsel i årets budsjett og gjeninnføringen av differensiert arbeidsgiveravgift fra 1. januar 2007 er svært sentrale tiltak i denne sammenhengen. Dette er viktige elementer i regjeringens oppfølging av det distriktpolitiske løftet.

De distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene under programområde 13.50 skal styrke grunnlaget for bosetting og verdiskaping tilpasset regionale utfordringer og i all hovedsak brukes innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. Evnen til omstilling, innovasjon og entreprenørskap blir stadig viktigere i en situasjon der konkurransen over landegrensene øker. Regjeringen legger stor vekt på at bruken av virkemidlene bidrar til gode omstillings- og utviklingsprosesser i bedrifter og næringsmiljø generelt og i områder med særlige utfordringer spesielt.

I St.meld. nr. 21 legger Regjeringen også vekt på at virkemiddelaktørene bidrar til å bygge ned eventuelle barrierer for unge, kvinner og innvandrere i forvaltningen av næringsrettede virkemidler. De utgjør viktige ressurser for samfunnet som bør utnyttes bedre. Samtidig er det særlig viktig å legge til rette for at disse gruppene kan etablere egen virksomhet i områder med lite og smalt tilbud av arbeidsplasser for å gjøre friheten til bosetting reell.

St. meld. nr. 12 (2006-2007) *Regionale fortrinn – regional framtid* ble lagt frem 8. desember 2006. Meldingen skal behandles i Stortinget våren 2007. Dette vil legge premisser for videre dialog med de nasjonale virkemiddelaktørene. I løpet av 2. kvartal 2007 vil departementet legge fram stortingsmelding om hovedstadsregionen.

4. Om bruken av kap. 552, post 72 for de nasjonale virkemiddelaktørene SIVA, Norges forskningsråd og Innovasjon Norge

De nasjonale virkemiddelaktørene skal gjennom sine programmer og prosjekter bidra til økt verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv tilpasset utfordringer i ulike deler av landet. Midlene over kap. 552, post 72 skal nyttes på områder og satsinger der det er formålstjenlig med overordnet, nasjonal koordinering. Det gjelder særlig der nasjonale fellesløsninger vil innebære kostnadseffektiv utvikling av nye virkemidler, arbeidsmetoder og spredning av kunnskap og erfaringer.

Midlene skal i hovedsak brukes innenfor virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene. Bruk av midler utenfor virkeområdet må gis en særskilt begrunnelse og ses i sammenheng med målet om å utvikle vekstkraftige regioner, jf. også retningslinjene for posten.

Det distriktpolitiske virkeområdet blir utvidet fra og med 1. januar 2007. De ulike sonene for bruk av distriktpolitiske virkemidler og nye bestemmelser om maksimale støtteintensiteter for distriktsrettet investeringsstøtte framgår av de reviderte retningslinjene for kap. 551, post 60 og 61 som ligger vedlagt (vedlegg 4). I tillegg til de nevnte sonene kan det gis distriktsrettet investeringsstøtte som i sone IV på Svalbard. Retningslinjene for kap. 552, post 72 er også oppdatert og følger som vedlegg 5.

Departementet ser svært positivt på det gode samarbeidet knyttet til programarbeidet med NCE og samarbeidet om analyser. KRD forventer at samarbeidet videreutvikles ytterligere i tiden framover. Når det gjelder analyser, vil KRD komme tilbake til hvordan det kan bli et enda bedre samarbeid med departementene på dette området.

Flere av EUs retningslinjer for offentlig støtte er p.t. under revisjon og vil endres i løpet av 2007. Det vil kunne ha betydning for de distriktpolitiske virkemidlene. Det vil komme egne brev til fylkeskommunene og virkemiddelaktørene med informasjon om endringer i forhold til regelverk som ennå ikke er implementert i EØS-avtalen.

Kommunikasjon. Kommunal- og regionaldepartementet ønsker at virkemiddelaktørene skal være aktive i å bidra til synliggjøring av bruken og resultatene av de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene over departementets budsjettområde. SIVA skal utarbeide en skriftlig kommunikasjonsplan i samarbeid med departementet innen 31. mars 2007, som skal bidra til at helheten, virkemidlene og resultatene av distrikts- og regionalpolitikken kommer tydelig fram. Det skal være løpende kontakt mellom Kommunal- og regionaldepartementet og SIVA om kommunikasjonsplanen og tilhørende tiltak. Vi ber også om at SIVA innarbeider forslag til hvordan statsråden kan medvirke til å synliggjøre virkemiddelbruken. SIVA skal, i dialog med departementet utarbeide rutiner for rapportering på hvordan bruken av midlene har blitt profilert i media. I tillegg skal SIVA etablere rutiner for å varsle departementet om saker som kan bli kontroversielle i media når virksomheten får kjennskap til slike.

Kvinner og unge. Kommunal- og regionaldepartementet legger vekt på at de nasjonale virkemiddelaktørene prioriterer målgruppene kvinner og unge i forvaltningen av distrikts- og regionalpolitiske virkemidler. Departementet ønsker at virkemiddelaktørene skal arbeide for å heve kvinneandelen i sine programmer, og særlig i programmer med lav kvinneandel. Departementet vil i 2007 igangsette en prosess med de nasjonale virkemiddelaktørene med sikte på å styrke kvinneandelen

vesentlig. Dette arbeidet vil bli sett i sammenheng med regjeringens arbeid med handlingsplanen for kvinnelig entreprenørskap. I 2007 økes den spesielle satsingen på kvinner og entreprenørskap med 6 mill. kr fordelt på Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd.

Kultur og næring. Utredninger har vist at kulturnæringene har stort verdiskapingspotensial. Satsingen på kultur og næring over kap. 552, post 72 vil derfor øke til 15 mill. kroner i 2007. 6 mill. kr reserveres kulturbasert næringsutvikling i tilknytning til småsamfunnssatsingen og regjeringens handlingsplan for kultur og næring. De nasjonale virkemiddelaktørens programmer, piloter og aktiviteter i 2006 vil bli videreført i 2007. Det vil bli sendt egne tilskuddsbrev fra departementet om dette.

Innovasjon i Nord-Norge. Departementet har varslet en gjennomgang av det samlede virkemiddelsettet i Nord-Norge, både som en oppfølging av Innovasjonsløft Nord og i lys av Regjeringens strategiplan for nordområdene. Målet med gjennomgangen er å legge grunnlag for å løfte innovasjonsevnen i landsdelen, for å se om virkemidlene kan anvendes enda mer treffsikkert. Bakgrunnen for gjennomgangen er bl.a. at rapporten fra Innovasjonsløft Nord sier at dagens virkemidler og virkemiddelbruk ikke er tilstrekkelig egnet for å møte utfordringer i Nord-Norge i forhold til innovasjon. Gjennomgangen skal skje i samarbeid med fylkeskommunene og virkemiddelaktørene og med medvirkning fra næringslivet, og skal gjennomføres i løpet av 2007.

5. Målstruktur og nærmere om programaktivitetene under SIVA

Rollen til SIVA i virkemiddelapparatet skal være å tilby tilretteleggende eierskap og nettverk for innovasjon.

Kommunal- og regionaldepartementet har i St.prp. nr. 1 (2006-2007) konkretisert en helhetlig målstruktur for de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett, programkategori 13.50. Målstrukturen skal være dekkende for alle tiltak det er aktuelt å bruke disse midlene til, og er grunnlag for registrerings- og rapporteringssystemet. Programmene i SIVA hører inn under målstrukturens hovedmål 1: Økt verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv gjennom næringsutvikling, innovasjon og entreprenørskap, geografisk differensiert og i hovedsak innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. De aktuelle programmene fordeler seg hovedsaklig på to arbeidsmål, jf. tabellen nedenfor.

Tabell 2: Fordeling på programmer innenfor de ulike arbeidsmålene for 2007.¹

Arbeidsmål	Program	2007 (i mill. kr)
1.1 Utvikle lokale og regionale næringsmiljø og innovasjonssystemer som gir bedre vilkår for innovasjonbasert verdiskaping	Næringshager, gammelt program	
	Næringshager, nytt program	25
	Inkubatorprogrammet	18
	Regionalisering og nettverk m.v.	3,5
1.3 Øke omfanget av lønnsomme etableringer	Kvinnelige gründere i næringshagene	5
	Industriinkubatorer	15
Totalt		66,5

Nedenfor følger en konkretisering på bruken av midlene innenfor hvert arbeidsmål.

Innenfor arbeidsmål 1.1 skal SIVA bidra til å utvikle lokale og regionale næringsmiljøer og innovasjonssystemer som kan stimulere til vekstkraftige regioner og utvikling av nye arbeidsplasser.

Næringshagene

Næringshagene skal stimulere til utvikling av arbeidsplasser i områder med små arbeidsmarkeder gjennom samlokalisering av kunnskapsintensive bedrifter i miljø med tilgang på fellestjenester, nettverk og utviklingsaktiviteter. Ved oppstarten av ny programperiode i 2006 ble det lagt til grunn at SIVA skal starte opp minimum 10 nye næringshager i løpet av 2006 og 2007. For 2007 er rammen økt til et nivå som gir rom for å ta opp ytterligere 5 – 10 nye næringshager i programmet. Det nye programmet består i tillegg av noen av de etablerte næringshagene, som skal ivareta oppdraget som lokal utviklingsaktør i de regionale innovasjonssystemene.

Inkubatorprogrammet

Programmet skal utvikle vekstkraftige regioner ved å utvikle og etablere inkubatorer med et bredt regionalt tilbud og nettverk. Inkubatorene skal sikre nye kunnskapsbaserte bedrifter i oppstartsfasen i hele landet tilbud om faglig rådgivning, kompetansenettverk og andre viktige innsatsfaktorer til en kostnad tilpasset bedriftens økonomiske evne. Inkubatorprogrammet skal i 2007 inn i en ny 5-årig programperiode.

¹ Enkelte programmer og satsinger vil kunne bidra til mer enn et av arbeidsmålene. I denne tabellen har departementet for enkelhets skyld koblet hvert program og hver satsing til et enkelt arbeidsmål.

Med bakgrunn i Nærings- og handelsdepartementets finansiering av inkubatorene på universitetsstedene, skal Kommunal- og regionaldepartementets bevilgning rettes inn mot de øvrige inkubatormiljøene. SIVA skal utvikle distribuerte inkubatorløsninger for å skape tilvekst av bedrifter med vekstpotensial i mindre sentrale deler av landet, i hovedsak innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. Det forutsettes at programmet bidrar til å styrke innovasjonstakten i Nord-Norge og til å realisere regjeringens Nordområdestrategi.

Bevilgningen skal også dekke departementets andel av en ekstern følgeevaluering av programmet. Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet vil komme tilbake til opplegget for en slik følgeevaluering. Det forutsettes at hele programmet evalueres etter tre år.

Regionalisering og nettverk

Midlene skal gå til SIVAs innovasjonsaktiviteter i de enkelte regioner, til samhandling mellom ulike innovasjonsselskaper og til SIVAs rolle som pådriver i regional og nasjonal verdiskapning. Innenfor rammen forutsettes det økt fokus på utvikling av regionale innovasjonsselskaper. I særskilte tilfeller vil det være nødvendig å gi støtte til enkelttiltak for å sikre en god utvikling av innovasjonsarbeidet i områder med spesielle utfordringer.

Under arbeidsmål 1.3 som handler om å øke omfanget av lønnsomme etableringer skal SIVA tilrettelegge for nyetableringer gjennom tilrettelegging i et kunnskapsintensivt næringsmiljø.

Kvinnelige gründere i næringshagene

Programmet legger til rette for at kvinner innenfor næringshagene skal kunne gjennomføre bedriftsetableringer gjennom bruk av SIVAs nettverks- og innovasjonssystemer og av Innovasjon Norges tilbud til kvinnelige etablerere. For 2007 er rammen økt med 2 mill. kr til 5 mill. kr. Dette er en del av en større satsing på kvinner som målgruppe i distrikts- og regionalpolitikken.

Industriinkubator

En industriinkubator skal bidra til utvikling av innovasjonsmiljøer og kunnskapsintensiv næringsvirksomhet i industriområder med omstillings- og nyskapingsbehov. En industriinkubator skal springe ut av en eksisterende bedrift eller industrimiljø, der målet er å skape knoppskyting fra eksisterende aktivitet. Innenfor rammen på 15 mill. kr for 2007 må det etableres 4 nye industriinkubatorer.

Forholdet til fylkeskommunene som regional utviklingsaktør

Departementet forventer at de nasjonale virkemiddelaktørene Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet har et aktivt forhold til fylkeskommunen som regional utviklingsaktør og partnerskapsarbeidet på regionalt nivå i forbindelse med etablering

og utvikling av program finansiert over kap. 552, post 72. De nasjonale aktørene kan også spille en viktig rolle i å bidra til utvikling av regionale programmer for næringsutvikling og innovasjon, bl.a. knyttet til omstillingsprosesser i fylkene. Slike programmer kan bli finansiert med utviklingsmidler som er desentralisert til fylkeskommunene over kap. 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling, og med midler som er satt av som kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, jf. kap. 551, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift. I denne sammenhengen er både formidling av erfaringer og metoder fra nasjonale program og spleiselag mellom nasjonale og regionale midler aktuelt. Fylkesfordelingen av kap. 551, post 60 framgår av vedlegg 2. Fylkesfordelingen av kap. 551, post 61 vil bli sendt i eget brev.

7. Årlig rapportering og oppfølging av midlene under kap. 552, post 72

Overføring av midler

Rammene fra Kommunal- og regionaldepartementet til de tre nasjonale virkemiddelaktørene vil bli overført i like store deler tre ganger i året: I februar, juni og oktober. Departementet vil overføre midlene til samme konto som i 2006 med mindre annen beskjed blir gitt.

Regnskap

Det skal føres eget regnskap for bruken av midlene. Regnskapet skal føres slik at det til enhver tid går fram hvilke aktører og hvilke prosjekter som er tildelt midler og hvor mye. Både departementet og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i bruken av midlene.

Rapportering

Departementet viser til rapporteringssystemet for programkategori 13.50 gjeldende fra 1. januar 2006. Departementet ber SIVA oversende elektronisk en sammenstilling av informasjonen i henhold til kravene i dette rapporteringssystemet i forbindelse med årsrapporten for 2007, jf. vedlegg 3a. Departementet har behov for å registrere ressursinnsats og aktivitet på geografi. Når det gjelder geografiregistreringer, vises det til definisjoner gitt i vedlegg 3b.

Departementet ber om SIVAs vurderinger av måloppnåelse for midler fra Kommunal- og regionaldepartementet. Dette gjelder i forhold til arbeidsmålene under departementets hovedmål 1, forankring av ulike programmer i regionale utviklingsplaner, og graden av samspill og samfinansiering med andre satsinger i fylker eller regioner (kommunale, regionale, nasjonale og internasjonale).

Departementet vil oppdatere malen som benyttes for beskrivelse av innholdet i programmene under de ulike virkemiddelaktørene. I den sammenhengen kan det være aktuelt å be SIVA om utfyllende opplysninger om programmene.

SIVA skal straks informere departementet om eventuelle vesentlige avvik fra vedtatte planer eller oppdragsbrev.

Styringsdialog knyttet til kap. 552, post 72

Departementet viderefører styringsdialogen i form av to styringsmøter i 2006. Det første møtet er satt til 6. juni 2007 i Stavanger og skal i hovedsak fokusere på:

- Rapportering for foregående år.
- Forslag om videreføring, oppskalering, nedskalering eller utfasing av programmer i 2007. Forslaget skal begrunnes i programmenes bidrag til departementets distrikts- og regionalpolitiske mål. Forslaget skal også synliggjøre konsekvenser og prioriteringer ved uendrede, økte eller reduserte rammer.

Møtet om høsten skal i hovedsak fokusere på:

- Statusrapport på gjennomførte tiltak og bruk av midlene i henhold til dette brevet.
- Budsjettet for år 2008 med utgangspunkt i KRDs målstruktur.
- Budsjettinnspill for år 2009.

Risikovurdering

Kommunal- og regionaldepartementet har påbegynt arbeid med en overordnet risikoanalyse i forhold til departementets mål. Det kan bli aktuelt å be om innspill fra SIVA i denne forbindelse.

8. Evalueringer

Det er viktig at virkemiddelaktørene gjennomfører evalueringer av satsinger og programmer finansiert av midler fra kap. 552, post 72, i kontakt med departementet. Kravet til evalueringer er forankret i økonomireglementet (§ 16) og er en viktig del av arbeidet med å korrigere innretning, omfang m.v. på tiltakene. Kommunal- og regionaldepartementet skal bli involvert tidlig i prosessen, for å ha mulighet til å delta i utformingen av evalueringene og/eller sitte i referansegruppe. Departementet skal bli informert om hovedresultater fra evalueringene og hvordan SIVA vurderer dem og planlegger å følge dem opp. I henhold til evalueringsplanen skal ikke SIVA gjennomføre andre evalueringer i 2007 enn følgeevalueringen av inkubatorprogrammet.

Med hilsen

Åslaug Haga

VEDLEGG

1. Rammefordeling kap. 552, post 72
2. Fordeling av midler over kapittel 551, post 60
- 3.a Årsrapportering til KRD
- 3.b Definisjoner
4. Retningslinjer for kap. 551, postene 60 og 61
5. Retningslinjer for kap. 552, post 72

Vedleggene finnes også på: <http://odin.dep.no/krd/norsk/tema/distrikts/bn.html>

Kopi til:

Fylkeskommunene

Innovasjon Norge Hovedkontoret

Norges forskningsråd

Nærings- og handelsdepartementet

Riksrevisjonen

PA (her)